

Kalle Puolakka

**JOHN
DEWEYN**
ESTETIIKKA

KOKEMUS, LUONTO JA KULTTUURI

Gaudeamus

Copyright © 2021 Kirjoittaja & Gaudeamus

Gaudeamus Oy
www.gaudeamus.fi

Kansi: Jussi Jääskeläinen
Kannen kuva: Maria Orlova / Pexels

KL 17.5 • UDK 11/12

ISBN 978-952-345-139-1

Painopaikka: Printon Trükikoda, Tallinna 2021

SISÄLLYS

JOHDANTO 11

Deweyn uusi tuleminen 14

Kirjan rakenne ja metodologia 16

1

DEWEYN NATURALISMI, ESTEETTINEN KOKEMUS JA KULTTUURIN KEHKEYTYMINEN 25

”Elävä olento” luonnon keskellä 28

Kokemuksen uusi filosofinen perusta 31

Kokemus estetiikan alkupisteenä 42

Kulttuurinen naturalismi 57

2

KYLLÄSTETTYJEN HETKIEN ESTETIIKKA 75

Peter Kivyn kirjallinen ei-estetismi 77

Esteettinen kokemus kirjallisuuden lukemisessa 79

Dewey ja esteettinen kokemus analyyttisessä estetiikassa 93

3

KASVU JA KOKEMUKSELLINEN TIETO KIRJALLISUUDESSA 106

Kirjallisuus ja kokemusten tuntu 111

Kokemuksellisen tiedon jäljillä 115

Kasvu kirjallisuuden kanssa 126

4

ESTEETTINEN ARKI 133

Arkisen estetiikka 137

Arki tapojen kokoelmana 144

Estetiikkaa arjessa. Kaksi tapausta 151

Arki mielikuvitukseksena ympäristönä 164

5

**JULKINEN TAIDE, YHTEISÖLLISET
KOKEMUKSET JA DEMOKRATIA 171**

Diana Boros ja näkemyksellinen julkinen taide 175

Julkinen taide deweyläisen demokratian ytimessä 178

Aktiivisuus ja passiivisuus julkisen taiteen kokemuksessa 185

Näkemyksellisen taiteen elitistisyys 188

Yhtenäisyyden energia julkisessa taiteessa 191

6

JOHN ADAMS: MUSIIKILLINEN DEWEYLÄINEN 196

Adornon atonaalisuuden filosofia tänään 199

Tonaalisuuden vastaisku 204

Deweyn estetiikka Adamsin sävelin 208

Kooda: Tonaalisuus ja tabut 212

EPILOGI: KOKEMUKSEN PÄÄTTEEKSI 218

VIITTEET 223

KIRJALLISUUS 244

HENKILÖHAKEMISTO 253

KIRJOITTAJA 256